

OBITUARIS

Mestre i poeta

LUIS YRACHE ESTEBAN (1933-2015)

Professor, polític i escriptor

Luis Yrache, catedràtic d'instituts de batxillerat en l'especialitat de llengua i literatura espanyola, professor ocasional d'universitat, autor de versos de Góngora i articles alambinats, en ocasions poc intel·ligibles per la seva complexa però rigorosa sintaxi, militant del PCE i el PSUC, va cobrir amb la seva intensa activitat i bonhomia més de quatre dècades de la vida cultural, social i política aragonesa. Va morir el 14 de juliol passat.

Després de llicenciar-se en Història per la Universitat de Saragossa, va preparar les oposicions de llengua i literatura. Va treballar com a professor interí a l'institut de Calatayud i, ja com a catedràtic, les seves posteriors destinacions van ser Figueres i Tarragona, on també va impartir docència al campus d'aquesta ciutat. A la capital tarraconina hi va estar uns quants anys, al llarg dels quals va entrar en contacte amb organitzacions de pro-

Involucrat en els moviments veïnals i culturals, Yrache es prodigava com a articulista, crític literari i conferenciant. Membre de la junta de fundadors del diari *Andalán*, va participar molt activament en les pàgines culturals d'aquesta revista.

Els seus últims sis anys com a docent, entre el 1987 i el 1993, els va passar a París com a professor de l'institut espanyol de la capital gal·la, on també va desplegar una gran activitat cultural impartint conferències, organitzant presentacions de llibres, exposicions... Les seves experiències allà van ser explicades a les pàgines del *Herald* i a les seves memòries, *París-Zaragoza* (1960-2000).

Els seus improvisats poemes als sopars i reunions d'amics i companys de feina o en actes polítics en homenatge a vells lluitadors antifranquistes eren cèlebres, i no es negava mai, després de la jubilació, a col·laborar desinteressadament amb les seves xerrades sobre literatura als centres educatius que l'hi requerien. L'última vegada va ser l'abril passat, quan va participar en diversos instituts saragossans amb una conferència sobre *El Quixot*, amb motiu del IV centenari de la publicació de la segona part.

L'any passat va morir la seva dona, Pilar Jiménez, una cincovillesa que va acompanyar Yrache en tot el seu periple vital i amb qui va tenir tres fills. Durant el seu sepeli, Luis va dedicar a la seva dona un trilingüe "T'estimo, te quiero, je t'aime", en record i homenatge a les tres terres en què va transcórrer la seva llarga vida en comú.

Yrache va publicar, entre altres llibres i assajos, un insòlit (en aquells temps) llibre de text de 3r de BUP titulat *Literaturas e ideologies* (Libreria General, Saragossa, 1977) al pròleg del qual deia: "La relació literatura/societat no consisteix a *saber-se*, amb les Soledades del senyor Luis, tots els quadres pintats fins aleshores, ni el rei ni les seves batalles ni ministres... sinó a arribar a interpretar, en termes de coherència, la modernitat i el progrés que suposen (o no) aquestes idees i desitjos de Góngora".

Altres obres d'Yrache són *Lo cotidiano en las bodas de la Soledad de Góngora*, *Cervantes, las tres partes*, *Suelta el cabello* i *¿Nuestras vidas son los ríos?*, sobre el tema hidràulic a l'Aragó.

MARIO SASOT

Vergés rebent la Creu de Sant Jordi del president Jordi Pujol

Ordinadors en català

MARTÍ VERGÉS (1932-2015)

Professor de la Universitat Politècnica

El 6 de juliol passat va morir als 83 anys el professor, company i amic Martí Vergés Trias. Una mort que no per últimament previsible ha deixat primer aquella tristesa de quan es perd un personatge molt singular i després la satisfacció de constatar que el nostre país és capaç de generar personatges com ell.

Martí Vergés era un enginyer industrial amb una clara vocació científica, que es caracteritzava per un caràcter crític i àvid de saber que el va portar a ser considerat per molts un savi d'ampli espectre, com tants pocs n'hi ha.

Com a mostra de les seves inquietuds i amplitud de mires, cal destacar l'estudi dut a terme el 1978 sobre la situació de l'antiga catedral romànica de Barcelona, on el 1963 creà el Centre de Càlcul, que va obrir a tota la Universitat. En aquell primer centre de càlcul creat a la nostra universitat, va començar a impartir cursos de programació i càlcul numèric, i va proporcionar les primeres fornades de professionals de la informàtica. Després es va incorporar a facultat d'Informàtica des que es va crear, on va ser el degà entre el 1982 i el 1984, i va impartir la docència sobre el que més l'atreia: la informàtica.

Al llarg dels anys va anar dei-

xant la seva llavor i petja a tot arreu on va ser, per això són tants els professionals que el considerem un mestre i un referent. Va fer una gran tasca de renovació pedagògica amb la introducció de la informàtica en l'ensenyament no universitari, com a director del Programa d'Informàtica Educativa de la Generalitat. Pel seu compromís amb la nostra cultura i la nostra llengua, va aconseguir adaptar el programari i el maquinari dels PC a la grafia catalana, va desenvolupar un corrector de textos en català i després va dirigir la primera versió del Windows en català.

Com a mostra de les seves inquietuds i amplitud de mires, cal destacar l'estudi dut a terme el 1978 sobre la situació de l'antiga catedral romànica de Barcelona, que conclouia que estava orientada en sentit contrari al que es creia fins aleshores. Aquell estudi va ser al principi molt controvertit, però la seva hipòtesi va ser confirmada per excavacions posteriors. També cal destacar la gran tasca feta salvant molts antics rellotges mecànics d'esglésies de Catalunya que començaven a caure en mans d'antiquaris a canvi de nous rellotges electrònics.

Per la seva destacada trajectòria, va ingressar a la Reial

Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona el 1992, on sempre el recordarem.

Ja jubilat, els darrers anys la seva activitat va anar decreixent a mesura que anava minvant la seva salut, a l'hivern a la casa familiar de l'Eixample i a l'estiu a l'esplèndida torre modernista Trias del Park Güell. Coherent amb la sensibilització científica i cultural que el va caracteritzar, com que no va tenir descendents va somiar poder destinar en el futur aquella emblemàtica torre a la ciència i la cultura. Aspirava que fos l'Acadèmia a la qual pertanyia qui ho pogués gestionar, però malauradament no ha estat possible materialitzar la seva voluntat.

En reconeixement a la tasca que tant va beneficiar el sector educatiu i moltes generacions d'universitaris, i pel seu compromís cívic, va ser reconegut amb diverses distincions, i de totes, la que més va apreciar va ser la Creu de Sant Jordi, el 2002.

Tots els que ens sentim hereus dels seus ensenyaments sempre el tindrem en el nostre record. Catalunya ha perdut un gran personatge, però afortunadament crec que ha deixat prou llavors per forjar-ne d'altres.

JOSEP AMAT

"T'estimo, te quiero, je t'aime", va dir el saragossà en el sepeli de Pilar, la seva dona

fessors vinculades al PSUC, partit en què va arribar a militar un temps. D'allà es va traslladar a Saragossa, la seva ciutat natal, a l'institut mixt 4 El Portillo, del qual va arribar a ser director deu anys. Tot just tornar a la capital aragonesa es va afiliar al PCE d'Aragó, en la reorganització del qual va contribuir durant els anys de la transició des de la direcció del partit.

Membre del comitè central, va ser al capdavant de la comissió de Cultura i Ensenyament de l'executiu regional. Va ser candidat pel PCE al Congrés dels Diputats a les primeres eleccions democràtiques del 1977. Després va repetir com a candidat al Senat a les del 1979 i, ja amb Izquierda Unida, es va presentar als comicis del 2011 a les Corts d'Aragó.

La seva activitat sindical la va desenvolupar com a president de l'Associació Provincial de Catedràtics d'Institut de Saragossa i vicepresident de l'associació nacional.

Avui fa un any

Serveis Funeraris de Barcelona

grup memora

Adrián Barragán Espino
Antonia Pacheco Lobato
Antonio Argudo Giménez
Carles Llucià Besora
Conxa Bohera i Olivera
Enrique Soto Mendez
Francisco Gómez Gálvez
Jaume Margarit Taya
Jesús Albacar Egea
Joan Sabí i Salvadó
Joaquín Martín Pérez
Jose Garcia Beneyto
José Luis Estefanía Echeverría
Josefa Muñoz García
Josefa Nadal Sirvent
Josep Sampere Sastre

Josep Tendero Sala
Lola Gros Esteban
Manuel Burgos Navarro
Manuel Casellas Morato
Maria Bosch Prats
Maria España Roig
María Hinchado Seco
María Torné i Gavalda
Mercè Moix Casanovas
Milagros Montfort Gascón
Miquel Balart Puerto
Montse De Haro Solanas
Montserrat Pinós Martínez
Teodoro Palacín Torres
Trinidad Montfort Ureña
Valeriano Vereja Valencia

Llistat publicat per cortesia de Serveis Funeraris de Barcelona.

Cementiris de Barcelona cementiri és ciutat

nous espais per a la inhumació de cendres al cementiri d'Horta

més informació a:
www.cbsa.cat i
934 841 999

